

КИЇВСЬКА МІСЬКА РАДА

СЕКРЕТАРІАТ

УПРАВЛІННЯ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ КИЇВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

01044, м. Київ, вул. Хрещатик, 36, каб. 921

тел.: (044) 202-70-90

29.08.2022 № 08/230-1127
на № _____ від _____

Голові постійної комісії Київської міської
ради з питань освіти і науки, сім'ї, молоді
та спорту
Вадиму Васильчуку

Правовий висновок

до проекту рішення Київської міської ради

«Про деякі питання навчання російською мовою та вивчення російської мови в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва»

За результатами розгляду поданого проекту рішення Київської міської ради від 09.08.2022 №08/231-977 (далі – проект рішення) управління правового забезпечення діяльності Київської міської ради вважає за необхідне висловити щодо нього такі зауваження.

Згідно з проектом рішення пропонується визнати недоцільним навчання російською мовою та вивчення російської мови в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, а також визначити, що обсяг середньої освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, становить 0,00 відсотків річного обсягу навчального часу.

Відповідно до пояснювальної записки до проекту рішення: «Метою прийняття цього проекту рішення є нагальна потреба у визначенні обсягу вивчення російської мови в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва, що становить 0,00 відсотків річного обсягу навчального часу (можливість визначення обсягу передбачена ч. 7 ст. 20 Закону України «Про засади державної мовної політики»).

У преамбулі проекту рішення як на правову підставу його прийняття містяться посилання на статтю 25, пункт 50 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», статтю 21 Закону України

«Про забезпечення функціонування української мови як державної», частину сьому статті 20 Закону України «Про засади державної мовної політики», статтю 7 Закону України «Про освіту», статтю 10 Закону України «Про дошкільну освіту», статтю 5 Закону України «Про повну загальну освіту.

У зв'язку з цим зазначаємо, що преамбула проекту рішення повинна містити посилання на відповідну структурну одиницю компетенційного нормативно-правового акта.

При цьому слід мати на увазі, що компетенційний акт - це акт, що містить пряму вказівку на повноваження суб'єкта нормотворення (Київської міської ради) щодо прийняття рішення з відповідного питання.

Своєю чергою, Закон України «Про засади державної мовної політики» (стаття 20 Закону наділяла повноваженнями Київську міську раду щодо визначення обсягу вивчення регіональних мов або мов меншин відповідно до законодавства про освіту з урахуванням поширеності цих мов на відповідній території) визнано таким, що не відповідає Конституції України (є неконституційним) та втратив чинність з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення від 28.02.2018 № 2-р/2018 у справі за конституційним поданням 57 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про засади державної мовної політики».

Відповідно і зміни до пункту 50 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», внесені Законом України «Про засади державної мовної політики», які передбачають відповідні повноваження Київської міської ради та на який міститься посилання в преамбулі проекту рішення як на правову підставу для його прийняття є неконституційними та нечинними на даний час.

А тому, правових підстав для прийняття рішення Київською міською радою з питань, зазначених у пункті 2 проекту рішення немає.

Щодо пункту 1 проекту рішення, відповідно до якого пропонується визнати недоцільним навчання російською мовою та вивчення російської мови в закладах дошкільної освіти та закладах загальної середньої освіти, що належать до комунальної власності територіальної громади міста Києва варто зауважити таке.

Законами України не надано повноважень Київській міській раді щодо визначення доцільним чи недоцільним навчання чи вивчення тієї чи іншої мови в закладах освіти комунальної форми власності.

Більше того, відповідно до статті 92 Конституції України порядок застосування мов визначається виключно законами України.

Так, законодавець, діючи згідно з приписами частини п'ятої статті 10, пункту 4 частини першої статті 92 Конституції України, ухвалив спеціальний закон – Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної», призначенням якого є регулювання порядку застосування української мови з метою її утвердження як державної та забезпечення її повноцінного функціонування саме в такому юридичному статусі на всій території України.

Стаття 21 Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» передбачає, що особам, які належать до національних меншин України, гарантується право на навчання в комунальних закладах освіти

для здобуття дошкільної та початкової освіти, поряд із державною мовою, мовою відповідної національної меншини України. Це право реалізується шляхом створення відповідно до законодавства окремих класів (груп) із навчанням мовою відповідної національної меншини України поряд із державною мовою і не поширюється на класи (групи) з навчанням державною мовою.

Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, гарантується право на вивчення мови відповідних корінного народу чи національної меншини України в комунальних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства.

Отже, законодавчо визначеним є питання про застосування мов у навчальному процесі.

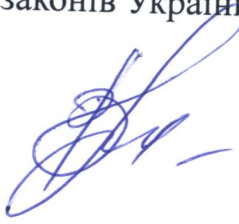
Крім того зазначаємо про те, що Київською міською радою на виконання вищенаведеної норми Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» прийнято рішення від 28.07.2020 № 81/9160 «Про внесення змін до рішення Київської міської ради від 09 жовтня 2018 року № 1741/5805 «Про деякі питання організації зарахування дітей до комунальних закладів дошкільної освіти міста Києва» відповідно до якого встановлено, що діти, які належать до національних меншин України, зараховуються до комунальних закладів дошкільної освіти, що є структурними підрозділами закладів загальної середньої освіти територіальної громади міста Києва, в яких одним із компонентів освітньої програми є вивчення рідної мови відповідної національної меншини (особливості освітньої діяльності яких визначені міжнародними договорами України), першочергово.

А тому, у разі схвалення запропонованого проекту рішення в місті Києві діятимуть різні акти Київської міської ради до вирішення питань мови освітнього процесу, що відповідно вплине на правозастосування у даній сфері правовідносин.

Не позбавлений проект рішення і інших недоліків, але з огляду на висловлені зауваження концептуального характеру не вважаємо за необхідне зупинятися на них.

Враховуючи вищенаведене, проект рішення повертається без погодження як такий, що не відповідає вимогам законів України.

В.о.начальника управління

Валентина ПОЛОЖИШНИК